

Ξενοικιστὰ τὰ κλεφτόπλα πηδᾶνε
Τὸ λιθάρι ἄλλοι βίχουν σιμά τους
Ἐπ' ἀργυρὰ τους τσαπράζια βρεντᾶνε
Τὰ χρυσὰ κρεμαστὰ χαίμαλιά τους.

Ρουσάλιου ἐξημέριονε μέρα
Ποῦ 'ς τὸ κάτω ἡ ψυχὴς κόσμος κλεινέται.

Ἐκεῖ ἀκοῦς τὸ τουφέκι νὰ πέφτῃ
Νὰ βογκοῦν ῥεμματιές 'ς τὴ βοή του.

Εἴς τινες μύθους τῶν ἀρχαίων εὐρίσκομεν ἐπιστροφὰς τῶν ψυχῶν ἐκ τοῦ ᾄδου. Ὁ Ἡρακλῆς ἀναβιβάζει τὸν Θησέα (χ), τὴν Ἀλκιστιν (ψ), ὁ Ὀρφεὺς τὴν Εὐρυδίκην (ω), καὶ ὁ Κάστωρ καὶ Πολυδεύκης ἐναλλάξ ἡμέραν παρ' ἡμέραν ἐπέστρεφον εἰς τὸν κόσμον (αα), καὶ ἄλλοι περὶ ὧν θὰπραγματευθῶμεν ἐκτενέστερον ἐν τῷ περὶ Χάρωνος ἄρθρῳ.

Ἰσως ἡ πανήγυρις τοῦ Ρουσάλιου εἶναι τὰ Ρουσάλια, πανήγυρις γινομένη κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Βαλσακμῶνος, «μετὰ τὸ Ἅγιον Πάσχα, ἀπὸ κακῆς συνηθείας ἐν ταῖς ἐξω χώραις» (εε). Ἡ πανήγυρις αὕτη κατὰ τὸν αὐτὸν ἦτον ἀλλόκοτος καὶ ὁμοιάζε πρὸς τὰς Καλάνδας τῶν Ρωμαίων.

Τὸ καιροῦργιο φῶς. Τὸ ἐν τῇ ἐορτῇ τῆς Ἀναστάσεως ἀναφθὲν φῶς, προσπαθοῦσιν, ἀνάπτοντες τὸν ἔμπροσθεν τῶν ἁγίων εἰκόνων καίόμενον λύχνον, νὰ τὸ διατηρῶσιν ἄσβεστον μέχρι τῆς Ἀναλήψεως. Ἀγνοῶ ἂν πρέπει νὰ κατατάξωμεν μετὰ τῶν δεισιδαιμονιῶν καὶ τοῦτο· ἐνθυμίζει ὅμως τὸ ἐν τῷ ἱερῷ τῆς Δήμητρος καὶ Κόρης ἐν Μαντινείᾳ διατηρούμενον ἄσβεστον πῦρ (γγ), ὡσαύτως καὶ τὸ ἐν Δελφοῖς (δδ), καὶ ἐν Ἀθήναις (εε), καὶ τὸ ἐν Ρώμῃ τῶν ἐστιᾶδων.

(Ἔπεται συνέχεια.)

Ν. Γ. ΠΟΛΙΤΗΣ.

ΣΤΙΧΟΙ

γενόμενοι εἰς τοὺς 4707, ὅταν εὐγῆκεν
ἓνα νέον νησί εἰς τὴν Σαντορίνην
εἰς ταῖς 42 Μαΐου.

1 Σήμερον ἐδουλήθηκα νὰ γράψω νὰ ποιήσω
νέον Νησί πῶς εὐγῆκε, λοιπὸν θέλω ν' ἀρχίσω.

(χ) Πρὸς Πλουτ. Θησ. λῆ. (ψ) Εὐριπίδης ἐν Ἀλκιστ.—Εὐσταθ. εἰς Οἰμ. Β', 715. Ἀπολλοδ. Α'. Θ'. 13 (ω) Πλουτ. Θ'. λ'. 3. Ἀπολλοδ. Α'. γ'. 2. (αα) Λουκ. Νεκρ. διαλ. & Πρὸς. Ὀδὴλ. 23.

(εε) Βαλσακμ. ἐξηγ. εἰς εε'. καν. τῆς ἐν Τροάδι συνόδου.

(γγ) Πλουτ. ἡ. θ'. ι.

(δδ) Πλουτ. Νουμ. θ'. πρὸς. αὐτ. Ἀριστ. κ'.

(εε) Αὐτ. καὶ ἄλ.

(εε) Πλουτ. αὐτ. Ρώμ. κβ'. Καμὶλ. κ'. Διον. Ἀλικαρν. Ρώμ. ἀρχαιολ. Α'. 76—Β'. 64 καὶ ἄλ.

- 2 Εἰς τοῦ Μαΐου ταῖς δώδεκα δευτέραν τὴν ἡμέραν, ἀνάμυσσιν στὰ δύο νησιά ἐφάνηκε μιὰ ξέρα.
- 3 Θωρῶντας τὴν ἀπ' τὰ Φηρά, πῶς σουδαρταρισμένον (1) καὶ μετροῦν βέβαια ἡ τάχα βουλισμένον.
- 4 Καὶ παρευθὺς φωνάζουσιν ὥς 'πάγωμεν νὰ δοῦμεν τί εἶναι αὐτὸ ποῦ φαίνεται, ὥς μὴν ἀργεποροῦμεν.
- 5 Ὅθεν πηγαίνουσιν καὶ σιμά βλέπουν καὶ κοκκινίζει ὥσιν καμίνι πύρινον νὰ ἄφτῃ τὸτ' ἀρχίζει.
- 6 Τεῦτο θωρῶντας στὰ Φηρά, λέγουσιν διὰ νὰ γλυτώσουν, ἀνθρώποι ὥς τρέξουν γλίσχωρα, εὐθὺς ὥς προδοδώσουν (2).
- 7 Ἦχουν τριγύρου καὶ θωροῦν ὁμπνὴν (3) παραμεγάλῃ ποῦ δὲν εὐρίσκατο ποτὲ εἰς τόπον κάμμιὰ ἄλλῃ.
- 8 Ὅλοι πολλὰ τρομάξουσιν, ὅλοι παραπαρῆκαν, κ' ἀπ' τὴν πολλὴν παράπαρσιν εἰς τὰ Φηρά στραφῆκαν.
- 9 Καὶ ἤρχισαν νὰ μᾶς εἰποῦν τέτοιαις λογιῇς χαμπάρι (4) ἔκλειαν καὶ ὠδύροντο λακτίζοντας σὺν ψάρι.
- 10 Μᾶς εἶπαν ὅσα εἶδασι, καὶ πῶς ἐφοβήθησαν, καὶ διὰ τοῦτο εἰς τὸ νησί ἐπάνω δὲν εὐγῆκαν.
- 11 Μετὰ τὸ γέμμα πάγουσιν ἀπὸ τὸ κάστρεν κάτω μὲ μίαν βάρκαν νὰ ἴδουν ἐκεῖνο ποῦ γεννᾶτο.
- 12 Ἀρχοντες μὲ τοὺς ἱερεῖς μέσα στὴν βάρκα μπῆκαν, καὶ ἀριθμῶντας (5) ἐκεῖ, παρευθὺς ἐξῶ βγῆκαν,
- 13 Μὲ περισσὴν εὐλάβειαν, κ' ὅλοι συντετριμμένοι εἰς τὸ νησί εὐγῆκασιν κατασυγχωρημένοι.
- 14 Κ' εὐρήσαν γαδουρόποδα, φούσκαις ἓνα γεμάρι, στὴν ἐξουσίαν καθενὸς τὰ δοῦνται νὰ πάρῃ.
- 15 Γύρου τριγύρου σὺν νησὶ τρεῖς ἱταλιόδαις (6) ἔχει, ὥσιν λαδιά ἐφαίνετο, καθ' εἰς ὥς τὸ κατέχη.
- 16 Ἡ δυσωδία κέρματος καὶ δειάφης δὲν σχολάζει, παντοτεινὰ ἡ θάλασσα σαλεύει, κ' ὅλο βράζει.
- 17 Ἐκ τούτ' ὁ κέρπος γίνεται πράσινος σὺν χορτάρι, στὴν ξερὰ αὐτὴν δὲν φαίνεται ποτὲ κανένα ψάρι.
- 18 Τρομάρα εἶν' νὰ τὴν θωροῦν, καὶ νὰ τὴν διαπεράσῃ κανένας ὀλιγόκαρδος πάντα θέλει τρομάζει.
- 19 Θαῦμα μεγάλον τὸ 'χουσι καθημερινὴν ἡμέραν πῶς πάγουσιν εἰ καστριανοὶ σιμά σ' αὐτὴν τὴν ξέραν.
- 20 Τὴν πρώτην δευτεροῦλιον (7) ἡ θάλασσα ἀρχίζει, ἐκεῖ ποῦ ἦτον κόκκινη, ἄσπρη νὰ καταντῇ.
- 21 Λέγουσιν κοινῶς πῶς ἦτονε ἐκεῖνο ποῦ ἀφρίζει ἡ δειάφης τῆς καλῆς, τίς ἀνθρώποι δὲν φρίζει;
- 22 Κ' ἐκεῖ ποῦ βράζ' ἡ θάλασσα ἴδου ὁποῦ γεννᾶται πάλιν ἄλλο ἓνα νησί, καθ' ἓνας ὥς ἔισπᾶται.
- 23 Σταῖς πέντε δευτεροῦλιον ἀπαξ ἀντιφανίζει, Ὅλοι μαζί τὸ εἶδαμεν τὸ νησί πῶς καπνίζει.
- 24 Φόντος (8) πῶς δὲν εὐρίσκεται πολλοὶ τὸ μαρτυροῦσι φαρὰδες ἀξιώπιστοι, καὶ τὸ ὁμολογοῦσι.
- 25 Σ' αὐτὸ ψάρια εὐρήκασιν, κ' ἀλήθεια βρωμισμένα, ἀμὴ κανεὶς δὲν τὰ τρώγῃ, διατ' ἦταν ψοφισμένα.
- 26 Μεγάλον φόβον ἔδωσαν ὁ καπνὸς ποῦ ἐφάνη, καὶ τὸ νησί ποῦ νίδαινε, κ' ὁ ταραμὸς ποῦ κάμνει.
- 27 Πολλοὶ ἐτοιμασθήκασιν νὰ φύγουν νὰ μισέσουν, ἀπὸ τὸν φόβον τὴν πολὺν πάγουσιν νὰ ταξιδεύσουν.
- 28 Ἀλλ' ὁ βερέας δυνατὸς, δὲν μποροῦν νὰ περάσουν ἐκεῖ ποῦ ἀστοχάζοντο, κ' ἔρχεται τῶν νὰ σκάσουν.

(1) Ἡ λέξις ἱταλική—ἀναποδογυρισμένον.

(2) Ὅς σπείσωσιν. Ἰσως ἐκ τοῦ προοδεῖν.

(3) Σκότος. Ἀλλαχού λέγεται θαμπάδα καὶ θομπάδα.

(4) Τουρκικὴ—εἰδησις.

(5) ἱταλική—ρθάνοντες.

(6) Ὁ Κ. Δεκιγῆλλας φωνεῖ ὅτι τὰ ἱταλιόδαις εἶναι ἱσχυόμενον τοῦ ἱταλίου τούτου ὅπως τεθέντος ἡ ἔννοια διαστρέφεται, διότι πῶς συμβιβάζονται πρὸς τὴν διαφανῆ κατάστασιν τῆς θαλάσσης, ἣν ἀμέσως εἰς τὸ δεύτερον μέρος τοῦ στίχου (ὥσιν λαδιά ἐφαίνετο) δεῖκνυται ὁ στιχουργός: Ἰσως ἔρα γραπτὴν «ἱταλιόδαις» ἐκ τοῦ «ἱταλίζω» τῆς λαλουμένης, ἴσου πρὸς τὸ λάμπω, *στιχ. βλ.*

(7) Δευτεροῦλης, ὁ ἰούλιος μῆν, πρὸς διάκρισιν τοῦ ἰουγίου, ὅστις καλεῖται Πρωτοῦλης.

(8) ἱταλική—μυχός, *στίχ. βλ.*

- 29 Εἰς τοῦ Ἰουλίου ταῖς ἐννιά ὧραι τὸ μαρτυροῦσι
 πῶς ὀλιγόταυσ' ὁ καπνὸς, μόν' τὴν φωτιὰν θεωροῦσι.
 30 Ὅλοι μαζὴ τὴν εἶδαμεν πῶς ἄφται μᾶλλον βράδυ,
 ὡς τί τρομέαυαν ἔδωσαν αὐτ' ἢ φωτιά τοῦ ἄδῃ.
 31 Σταῖς ἐκκλησίαις ἐμβαίνουνσι διὰ νὰ παρακαλοῦσι
 τὸν παντοδύναμον Θεόν, μὴ τύχη καὶ χαθοῦσι,
 32 Τί τέρας μεγαλότερον, θάλασσα νὰ γεννήσῃ ;
 πῶς δὲν λολιένεται ὁ νοῦς ; πράγματα ἔγω φέροι !
 33 Νησιὰ νὰ βγάλουν φοβερά, μ' ἀφτούμεναις αἰτίαις,
 νὰ ξεφουτρώνουν ἀπ' τὴν γῆν, σὺν βγαίνουν οἱ μανῆταις ;
 34 Σταῖς δεκατρεῖς τοῦ Ἰουλίου Ἰδοῦ ὅπου ἀρχίζει
 βρῶμα νὰ βγαίν' ἀπ' τὸ νησί, περίσσα νὰ καπνίζῃ.
 35 Κ' ἐκεῖ ποῦ ἔφθαν' ὁ καπνὸς πολλὴν φοβρὰν μᾶς φέρνει,
 στὰ δένδρα καὶ στ' ἀμπέλια μας, πολλὰ μᾶς τὰ ξεραίνει.
 36 Σταῖς δεκαεῖς τοῦ Ἰουλίου πάλιν κατασχολεῖται
 ἡ βρῶμα κ' ὅλος ὁ καπνὸς, ὀλίγον τὸν εὐγάζει.
 37 Καὶ εἰς ταῖς εἴκοσι ἑπτὰ μικροὶ τρανεὶ γροικοῦσι,
 ὅτι βροντοῦσι τὸ νησί, ὅλοι τὸ μαρτυροῦσι.
 38 Σὺν κομματιά (1) ἐφαίνεται, σὺν ἤθελε συμπάρει, (2)
 πλὴν κακὸν τι δὲν ἔφερε μὲ τοῦ Θεοῦ τὴν χάρι.
 39 Καὶ ἐρχομέν' ἢ κομματιά, μέγας καπνὸς ἐδγαίνει,
 καὶ μὲ ὀλιγωρότητα στὰ νέφαλα πηγάζει.
 40 Πέτραις ἔρριπτε φοβεραῖς, εἰς τὰ 'ψηλὰ πεγαίνουν,
 καὶ ὡς τὸν τόσαις προσβολαῖς ἀπ' τὸ νησί ἐδγαίνουν.
 41 Σταῖς εἴκοσι τοῦ Σεπτεμβρίου μέγας κτύπος ἐγένεθ',
 κ' ἀπὸ τὸν κτύπον ἔμειναν οἱ οἴκοι ἀνεωγμένοι.
 42 Ἀπὸ τὸν τόσον βροντισμὸν ὅλοι παραπαρῆκαν,
 σὺν παντοδύναμον Θεόν ὅλ' ἀφιερωθῆκαν.
 43 Πολλαῖς πολλόταταις φοραῖς ἔδραχε πολλὴν ἄμμο,
 φιλότατη σὺν μπουρπούρας, (3) καὶ τὴν ἔρριπτε χάμο.
 44 Ἀπὸ ἐκεῖ γροικούντανε πιγνίδια νὰ σενάρουν (4)
 Ντρουμπέταις, (5) λίραις καὶ βιολιά τὸν ἄνθρωπ' ἀλλεγζά-
 ρουν. (6)
- 45 Ὁ βροντισμὸς ὁ τρομαρὸς γροικᾷται στὴν Ἀνάφη,
 ἀκόμη καὶ στὴν Ἀμοργὸν, καὶ βρῶμα ὡς τὴν δειάφν.
 46 Τὸ δὲ νησί π' ἀνέδρακε πάντα μίλια γυρίζει,
 τὸ ψιλωμά του φοβερόν τις ἄνθρωπος δὲν φρίζει ;
 47 Καὶ εἰς τὴν μέσην τοῦ νησιοῦ ἐδγαῖε μιὰ μινιέρα, (7)
 ὅπου ἀνάπτει πάντοτε νύκτα καὶ τὴν ἡμέρα.
 48 Σταῖς εἴκοσι τρεῖς τοῦ Σεπτεμβρίου πάχουν διὰ νὰ ἴδωσι
 ἂν μεγαλώσῃ τὸ νησί, νὰ ἔλθουν νὰ μᾶς 'ποῦσι.
 49 Ἡ πίσσα ὅλη τοῦ βαρκῆος λύει καὶ ἀπομένει
 κατάσκηρ στὰ σανίδια της, καὶ στὰ Φηρὰ ἐμπαίνει.
 50 Καὶ εἰς ταῖς εἴκοσι ἑπτὰ Νοέμβριου φορτίζρει, (8)
 κομματιαῖς ἀναρίθμηταις ἀσχόλαστα συμπάρει.
 51 Ὁ βροντισμὸς ὁ τρομαρὸς κάμνει ν' ἀνατριχιάσῃ
 τὸν ἄθλιον ἀμπετωλὸν, τὸν Θεὸν νὰ λογιᾷ.
 52 Πολλαῖς φοραῖς ὁ οὐρανὸς ἔλαμπε 'σὺν καντήλι,
 καὶ ἔτρεχεν ὁ ἥλιος καθαρὸς ν' ἀντεῖλῃ.
 53 Κ' ἐκεῖνος δὲν ἐπρόβαινε σὺν ἦτον μαθημένος,
 διατὶ ἀπὸ τὸν καπνὸν ἦτονε σκεπασμένος.
 54 Κ' ἡμεῖς μεγάλην 'πιθυμίαν εἶχαμεν νὰ τὸν 'δοῦμεν
 κειρὸς χειμῶνος ἦτονε, διὰ νὰ ζεσταθοῦμεν.
 55 Σταῖς εἴκοσι τοῦ Φλεβάρτου ἔρριψεν ἓνα κὸλπον, (9)
 μὲ πέτραις μεγαλόταταις, ὡς δύο μίλια τόπον.
 56 Νομίζ' ὁ πλιὰ 'πιτήδειος γράφειας νὰ μὴ σῶνῃ
 τὰ ὅσα βλέπομεν ἡμεῖς ἀξίως νὰ τυπώσῃ.

(1) Ἐκπυρσοκρότησις τηλεδύλου. Ἰσως ἐκ τοῦ κομμάς.

(2) Ἰταλ. — ἐκπυρσοκροτεῖ.

(3) Ἰταλ. burbero — πυρῆτις.

(4) Ἰταλ. — νὰ ἔλθωσι.

(5) Ἰταλ. — σάλπιγγες.

(6) Ἰταλ. — εὐφραίνουσι.

(7) Ἰταλ. — ὀπνόμενος.

(8) Ἰταλ. — μεθ' ὁρμῆς ῥίπτει.

(9) Ἰταλ. — βολήν.

- 57 Εἰς ταῖς ὀκτώ τοῦ Σεπτεμβρίου ἔπαυσε τὸ νησί μας,
 ἄκραν χαρὰν ἀπέδωκε ψυχῇ καὶ στὸ κορμί μας.
 58 Ὅπου 'φτε (10) χρόνους τέσσερεις νύκτα καὶ τὴν ἡμέρα,
 ἀκόμη μῆνες τέσσερεις γαλήνη καὶ μ' αἶρα.
 59 Ἀνάψ' ἀκόμη σιγανὰ, μὰ ὀλιγοστὰ καπνίζει,
 'λίγος καπνὸς σὺν καταχνιά στὰ ὕψη του βαδίζει (11).

ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑ.

Ὁ θάνατος ἀφῆρπασε καὶ τὸν Γεώργιον Κοζά-
 κην Τυπάλδον, οὐδὲν ἦττον γνωστὸν τῶν ἄλλων ἐ-
 πιστήμων ἀνδρῶν, τῶν ὁποίων προκηγγείλαμεν τὴν
 ἀποθίωσιν. Καὶ ὡς συγγραφεὺς, καὶ ὡς θεμελιωτῆς
 τῆς ἐθνικῆς βιβλιοθήκης, καὶ ὡς σοφὸς ἐκδότης τῶν
 γνωστῶν μεταφράσεων τοῦ Γαλανοῦ, ὁ Γ. Τυπάλ-
 δος ἐτίμησε τὸ ἔθνος εἰς ὃ ἀνῆκε. Διὰ τοῦτο καὶ τὸ
 ἔθνος, ἀμείβον τὰς ἀρετὰς αὐτοῦ, οὐ μόνον ζῶντα ἐ-
 τίμησε διὰ τε θέσεων ὑψηλῶν καὶ παρασῆμων, ἀλλὰ
 καὶ ἀποθνήσκοντα μνημονεύει μετὰ πόθου. Ὑπῆρξε
 δὲ καὶ χρηστὸς πολίτης, χρηστὸς σύζυγος καὶ πα-
 τὴρ, καὶ χρηστὸς φίλος.

ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ.

Ἐν τῷ ΙΖ' τόμῳ τῆς *Πανδώρας*, ἐν σελ. 347—
 352, εἶπομεν ποῖα ὑπῆρξεν ἡ πρώτη ἐλληνικὴ ἐφη-
 μερίς, προσθέντες καὶ τινὰς εἰδήσεις περὶ τῶν ἐκδο-
 τῶν αὐτῆς, τῶν ἀδελφῶν Μαρκιδῶν Πουλίω· ἡγνο-
 οῦμεν ὅμως τὴν ἰδιαιτέραν αὐτῶν πατρίδα. Σήμερον
 δὲ, ἐπεξερχόμενοι τὸν Θ' τόμον τοῦ ἀνά χειρὸς
 περιοδικοῦ, ἀνέγνωμεν τὴν ἐπιγραφὴν βιβλίου τυ-
 πωθέντος παρ' αὐτῶν τούτων τὸ 1792 ἔτος (ἦτοι
 πρὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς ἐφημερίδος), ἐξ ἧς φαίνεται
 ὅτι ἦσαν ἐκ τῆς ἐν Μακεδονίᾳ Σιατίστης. (*Βιβλιακὰ*
 σελ. 483, § 62.) Καὶ τοῦτο τὸ πόνημα ἦτο ἄγνω-
 στον τῷ Κ. Παπαδοπούλῳ Βρετῶ.

(10) Ὅπου 'φτε — τὸ ὅπου ἦναπτε.

(11) Οἱ ἀνωτέρω στίχοι ἐστάλησαν παρὰ τοῦ ἡμετέρου σοφοῦ
 καὶ φιλοπόνου συνεργάτου Κ. Ι. Δεκιγᾶλλα, ἀντιγράψαντος
 αὐτοὺς ἐκ τοῦ πρωτοτύπου χειρογράφου καὶ τηρήσαντος ἀκρι-
 βῶς τὴν αὐτὴν γραφὴν. Καθὰ δὲ βεβαίωται αἱ ἐρμηνευθεῖσαι λέ-
 ξεις εἰσὶ καὶ σήμερον ἐν χρήσει ἐν Θήρᾳ, πλὴν τῆς «μπούρ-
 πουρας». Ὁ Κ. Δεκιγᾶλλας φρονεῖ ὅτι ὑπῆρχε καὶ συνέχεια
 ἡμεῖς ὅμως, παραβαλόντες τὴν περιγραφὴν πρὸς τὴν ἰταλιστὴ
 γενομένην περὶ τοῦ αὐτοῦ συμβεβηκότος ὑπὸ τοῦ ἀείκτου Αν-
 τוניο Delenda di Gaspari, τὴν δημοσιευθεῖσαν ὑπὸ Λεδοβίκου.
 Ἦς τὸ 1840 ἔτος (*Kaisen auf den griechischen inseln* κλ.
 τόμ. 4. σελ. 197—202) νομίζομεν αὐτὴν πλήρη.